

การศึกษามาตรฐานความปลอดภัยด้านอัคคีภัย
เพื่อการรับรองมาตรฐานระดับสากล
กรณีศึกษา โรงพยาบาลเอกชนในอาคารสูง
FIRE SAFETY STANDARD OF INTERNATIONAL
ACCREDITATION STANDARD
A CASE STUDY OF HOSPITALS PRIVATE BUSINESS
IN HIGH RISE BUILDING

เสริมสกุล ศรีน้อย
หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรอาคาร
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีปทุม

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

อาคารกรณีศึกษา จัดเป็นอาคารสูง และอาคารขนาดใหญ่พิเศษประเภทโรงพยาบาล ตามกฎกระทรวง ฉบับที่ 33 (พ.ศ. 2535) ซึ่งเป็นโรงพยาบาลเอกชน ปัจจุบันมีเตียงรองรับผู้ป่วย 350 เตียง มีห้องตรวจกว่า 70 ห้อง สามารถให้บริการผู้ป่วยนอกวันละ 1,500-2,000 คน ด้วยศูนย์บริการทางการแพทย์เฉพาะทางครบทุกสาขา แพทย์ประจำ 50 ท่าน, แพทย์ที่ปรึกษา 250 ท่าน อุปกรณ์ทางการแพทย์ที่สำคัญ และยังได้รับการรับรองคุณภาพ มาตรฐาน ISO 9001:2000 ซึ่งทางโรงพยาบาลมีแนวทางบริการ ด้วยความตั้งใจจริงที่ต้องการให้คนไทยมีสุขภาพที่ดี และมีทางเลือกในการดูแลสุขภาพพยาบาลตนเองมากขึ้น จึงนำมาตรฐานระดับสากลที่ยอมรับกันทั่วไป คือ มาตรฐานการรับรอง Joint Commission International (JCI) สำหรับโรงพยาบาล เป็นการยกระดับและขีดความสามารถในการให้บริการแก่ผู้ป่วยและผู้ใช้อาคาร

อาคารกรณีศึกษา จึงนำมาตรฐานการรับรอง Joint Commission International (JCI) สำหรับโรงพยาบาล ซึ่งเป็นส่วนงานหนึ่งของ Joint Commission Resources, Inc. โดยพันธกิจของ JCI คือการยกระดับคุณภาพและความปลอดภัยการดูแลผู้ป่วยในชุมชนนานาชาติด้วยการให้การศึกษาคู่มือ คำปรึกษา และการประเมินผล โปรแกรมการศึกษาและสิ่งพิมพ์ของ Joint Commission Resources Inc. ที่ให้การสนับสนุนกิจกรรมรับรองคุณภาพของ Joint Commission International แต่แยกเป็นอิสระออกจากกัน

ดังนั้นเพื่อเป็นการเพิ่มความปลอดภัยและคุณภาพของการดูแลผู้ป่วยในระดับมาตรฐานสากล ซึ่งมาตรฐานการรับรองฯ ประกอบไปด้วย 2 ส่วนหลัก คือ ส่วนที่ 1. มาตรฐานด้านผู้ป่วย (Patient-

Centered Standards) ส่วนที่ 2. มาตรฐานด้านการจัดการองค์กร (Healthcare Management Standards) โดยที่ในส่วนที่ 2. เรื่องมาตรฐานการจัดการสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (Facility Management and Safety) หัวข้อ ความปลอดภัยด้านอัคคีภัย

จึงให้ความสำคัญในการศึกษาครั้งนี้เพราะ

อัคคีภัยเป็นสาธารณภัยที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนอย่างสูง และสร้างมูลค่าความเสียหายส่งผลกระทบต่อความสูญเสียในระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาคารประเภทโรงพยาบาล ที่ถือว่าเป็นสถานที่ที่ให้การดูแลรักษาชีวิตของประชาชน

ผู้ทำการศึกษาจึงเล็งเห็นถึงความจำเป็นและสำคัญในการจัดทำการศึกษา**มาตรฐานความปลอดภัยด้านอัคคีภัยระดับสากลที่ทั่วไปให้การยอมรับ ของสมาคม National Fire Protection Association, USA (NFPA) เพื่อเป็นการประเมินระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยเบื้องต้น**

ซึ่งจัดว่าเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารทรัพยากรอาคารและเป็นพื้นฐานในด้านความปลอดภัยของผู้ใช้อาคารกรณีศึกษาจะเป็นแนวทางการศึกษาเบื้องต้นที่สรุปตามเกณฑ์มาตรฐานของ NFPA

ระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในอาคาร

ซึ่งทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องของระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งนำไปสู่การแก้ไขตามมาตรฐานสากล

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อประเมินสภาพระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของอาคารโรงพยาบาลที่เป็นอยู่ปัจจุบัน
2. เพื่อวางแนวทางการปรับปรุงหรือแก้ไขให้ครบถ้วนและถูกต้องเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานสากลของความปลอดภัยด้านอัคคีภัย

ความสำคัญของการศึกษา

การรับรองโดย มาตรฐานการรับรอง Joint Commission International (JCI) สำหรับโรงพยาบาล คือ การยกระดับคุณภาพและความปลอดภัยของการดูแลผู้ป่วยทั่วโลก ซึ่งในกระบวนการรับรองถูกออกแบบมาเพื่อสร้างวัฒนธรรมคุณภาพและความปลอดภัยภายในองค์กรที่พยายามพัฒนากระบวนการและผลลัพธ์การดูแลผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง เป็นการเพิ่มความไว้วางใจของสังคมว่า องค์กรใส่ใจต่อคุณภาพและความปลอดภัยในการดูแลผู้ป่วย ทั้งการจัดสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดความพึงพอใจแก่ผู้ทำงาน การตกลงเจรจากับที่ชำระการจ่ายเงินเพื่อการดูแลรักษาด้วยข้อมูลของคุณภาพการดูแล โดยรับฟัง เคารพสิทธิ รวมทั้งนำผู้ป่วยและครอบครัวเข้ามารวมในกระบวนการดูแลในฐานะหุ้นส่วน สร้างวัฒนธรรมเปิดรับการเรียนรู้จากรายงานเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ที่เหมาะสมกับเวลาและความใส่ใจเรื่อง ความปลอดภัยและสร้างความร่วมมือระหว่างผู้นำเพื่อสร้างภาวะ การนำอย่างต่อเนื่องและจัดลำดับความสำคัญสำหรับคุณภาพและความปลอดภัยของผู้ป่วย ในทุกระดับ

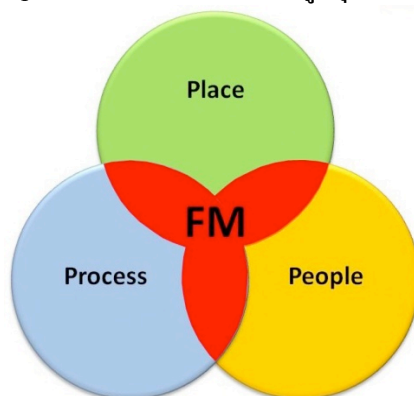
ไฟ คือ ความเสี่ยงที่มีอยู่เสมอขององค์กรที่ให้บริการรักษา วางแผน
วิธีการเพื่อให้ทุกคนในองค์กรปลอดภัย เมื่อเกิดอัคคีภัยและควันไฟ
โดยสถานพยาบาลทำงานต้องจัดให้มีอาคารสถานที่ที่ปลอดภัย สามารถใช้งานได้
และเป็นประโยชน์สำหรับผู้ป่วย ครอบครัว บุคลากร และผู้มาเยือน
เป็นการปกป้องทรัพย์สินและผู้พำนักอาศัยจากอัคคีภัยและควันไฟ

การศึกษานี้เพื่อเป็นการพิจารณาถึงภาพรวมของระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยที่อาคารมีอยู่โดยตามเก
ณฑ์มาตรฐานความปลอดภัยในระดับสากล (International Standard)
และวิเคราะห์ถึงประเด็นที่ระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของอาคารยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล
และวางแนวทางข้อเสนอแนะเพื่อเป็นการปรับปรุงหรือแก้ไขต่อไป

กรอบทฤษฎีหรือกรอบแนวคิดในการวิจัย

มาตรฐานการรับรอง Joint Commission International (JCI) สำหรับโรงพยาบาล
ด้านการจัดการองค์กร (Healthcare Management Standards) โดยมีกล่าวถึงเรื่อง
การกำหนดมาตรฐานการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย (Facility Management and
Safety or FMS.) หัวข้อความปลอดภัยด้านอัคคีภัย (Fire Safety or FMS.7
)ที่กำหนดองค์กรวางแผนโปรแกรมเพื่อสร้างความมั่นใจว่าผู้ใช้สอยอาคารสถานที่ทั้งหมดมีความปลอดภัยจาก
อัคคีภัย ควันไฟ หรือภาวะฉุกเฉินอื่นๆ ในอาคารสถานที่

หลักการ 3P's แนวคิดการบริหารทรัพยากรกายภาพ เป็นแนวคิดเชิงบริหารจัดการ
ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้กับอาคารสถานที่ หรือ Facility ทุกประเภท แนวคิดพื้นฐาน คือ
การบริหารจัดการให้ ทรัพยากรกายภาพ (Place) ทำหน้าที่ตอบสนองและ สนับสนุน กิจกรรมองค์กร
(Process) แลผู้ปฏิบัติงานขององค์กร (People) ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

ภาพประกอบ ปัจจัยหลักในการบริหารทรัพยากรกายภาพ

คำถามในการวิจัย

1. อาคารกรณีศึกษามีความพร้อมในระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ตามมาตรฐานการรับรอง
JCI สำหรับโรงพยาบาล หรือไม่อย่างไร

2. อาการกรณีศึกษา

เมื่อพบประเด็นในระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของอาคารยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล มีแนวทางการแก้ไขอย่างไร

ขอบเขตของการวิจัย

แนวทางการศึกษาระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัย โดยทำการประเมินตรวจสอบและวิเคราะห์สภาพของระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของอาคารในปัจจุบัน ตามเกณฑ์หัวข้อ ความปลอดภัยด้านอัคคีภัย (Fire Safety or FMS.7) และมาตรฐานการป้องกันอัคคีภัยในระดับสากล, แผนการจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัย

ประชากร

ประชากรที่จะทำการศึกษาได้แก่ ลักษณะทางกายภาพของอาคาร, ระบบและอุปกรณ์ประกอบอาคาร, และแผนการจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัย

เครื่องมือการวิจัย

ผู้ทำการศึกษาได้จัดทำออกแบบ แบบประเมินระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัย โดยอ้างอิง มาตรฐานการรับรอง JCI สำหรับโรงพยาบาล หัวข้อความปลอดภัยด้านอัคคีภัย(FMS.7) และ มาตรฐานจาก สมาคม National Fire Protection Association, USA. (NFPA)

แบบประเมินระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ที่จัดทำขึ้นมีลักษณะเป็นแบบฟอร์มแบบ check list โดยสรุปได้ตามเกณฑ์มาตรฐาน FMS.7 และนำข้อกำหนดมาตรฐานการป้องกันอัคคีภัยของ สมาคม NFPA มาเพิ่มรายละเอียดให้สอดคล้องกับเจตจำนงมาตรฐาน FMS.7 ในการประเมินตรวจสอบ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1 เจตจำนงมาตรฐาน FMS.7 ถึง FMS7.2

1. การป้องกันอัคคีภัยด้วยการลดความเสี่ยง

1.1 การแบ่งกันแยกพื้นที่ใช้สอยอาคารเพื่อจำกัดผลกระทบจากควันไฟ (Subdivision of Building Space) ในพื้นที่ใช้สอยอาคารแต่ละชั้นของโรงพยาบาล หรือ ส่วนที่เป็นสถานพยาบาลจะต้องมีการ ปิดล้อมพื้นที่ด้วยวัสดุกันควัน (Smoke Barrier) ที่มีอัตราการทนไฟไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง เพื่อให้พื้นที่ส่วนนั้นๆ มีขนาดไม่เกิน 2,100 ตารางเมตร และควบคุมระยะทางสัญจร ภายในพื้นที่นั้นไม่เกิน 61 เมตร รายละเอียดตามมาตรฐาน NFPA 101

1.2 โรงพยาบาล หรือ ส่วนที่เป็นสถานพยาบาล ต้องจัดให้มีทางหนีไฟแนวราบ (Horizontal Exit) พื้นที่ใช้สอยปลอดภัยจากเปลวไฟที่มีการปิดล้อมพื้นที่ด้วยวัสดุทนไฟ (Fire Barrier) ที่มีอัตราการทนไฟไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง

และมีทางหนีไฟที่สามารถอพยพคนภายในออกสู่นอกอาคารได้โดยตรงพร้อมทั้งต้องมีอุปกรณ์ระบบป้องกัน อัคคีภัย รายละเอียดตามมาตรฐาน NFPA 101

1.3

ทางหนีไฟแนวราบมีขนาดที่พื้นที่ว่างภายในขนาดมากเพียงพอที่จะรองรับการอพยพหรือเคลื่อนย้ายผู้ช่วยทั้งหมดที่อยู่ในพื้นที่ที่ติดกับทางหนีไฟแนวราบในชั้นนั้นๆ รายละเอียดตามมาตรฐาน NFPA 101

1.4 อาคารต้องมีการแบ่งส่วนพื้นที่ใช้สอย โดยการกั้นแยกหรือปิดล้อมพื้นที่ด้วยวัสดุทนไฟ (Fire Compartment) สำหรับพื้นที่ปลอดภัย เช่น ทางหนีไฟ พื้นที่เฉพาะที่มีอันตราย และอย่างน้อยที่สุดต้องกั้นแยกพื้นที่แต่ละชั้น ออกจากกันโดยสมบูรณ์ หรือในกรณีมีช่องเปิดเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่หลายชั้น เช่น โถง Atrium บันไดเลื่อน จะต้องมียุทธวิธีหรือวิธีการปิดล้อมพื้นที่ช่องเปิดนั้นได้ในกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ พร้อมทั้งระบบระบายควันออกจากช่องเปิดนั้นด้วย รายละเอียดตามมาตรฐาน NFPA 101

2. การจัดเก็บและหีบสัมพัสดุที่ติดไฟง่ายอย่าง ปลอดภัย

รวมทั้งกาชทางการแพทย์ที่ติดไฟง่ายอย่างออกซิเจน

2.1 ระบบป้องกันอัคคีภัยสำหรับห้องปฏิบัติการทางเคมี รายละเอียดตามมาตรฐาน NFPA 45

2.2 ระบบป้องกันอัคคีภัยสำหรับพื้นที่ที่มีการติดตั้งกาชหุงต้ม (LP Gas) รายละเอียดตามมาตรฐาน NFPA 58

2.3 ระบบไฟฟ้าจะต้องมีอุปกรณ์และระบบความปลอดภัย รายละเอียดตามมาตรฐาน NFPA 70,99

2.4 ระบบกาชทางการแพทย์ รายละเอียดตามมาตรฐาน NFPA 99

3. ทางหนีไฟที่ปลอดภัยและไม่มีสิ่งกีดขวาง

อาคารต้องมีระบบเส้นทางหนีไฟ (Mean of Egress) ประกอบด้วย รายละเอียดตามมาตรฐาน NFPA 101

3.1 ทางไปสู่ทางออกหนีไฟ (Exit Access)

3.2 ทางออกหนีไฟ (Exit)

3.3 ทางปล่อยออก (Exit Discharge)

3.4 ขนาดความกว้างของระบบเส้นทางหนีไฟ (Exit Width)

3.5 จำนวนทางออกหนีไฟและตำแหน่งทางปล่อยออก (Exit Capacity)

3.6 การจัดวางเส้นทางหนีไฟและการควบคุมระยะการเข้าถึงทางหนีไฟและระยะการอพยพ (Exit Arrangement)

3.7 ส่วนประกอบของระบบทางหนีไฟ (Exit Components) เช่น ประตูทนไฟอุปกรณ์ควบคุมการเปิด/ ปิด ราวกันตก ราวมือจับ

3.8 การจัดวางป้ายบอกเส้นทางหนีไฟ (Exit Sign and Notification)

3.9 ระบบแสงสว่างในเส้นทางหนีไฟ (Illumination of Exit)

4. ระบบเตือนภัย ระบบตรวจจับแต่แรกเริ่ม เช่น อุปกรณ์ตรวจจับควัน สัญญาณเตือนเมื่อเกิดอัคคีภัยหน่วยตรวจอัคคีภัย อาคารต้องมีระบบป้องกันอัคคีภัย ประกอบด้วย รายละเอียดตามมาตรฐาน NFPA 72, 90A, 92B, 96

4.1 ระบบตรวจจับและแจ้งเหตุเพลิงไหม้ (Fire Alarm System) ประเภทที่มีประสิทธิภาพในการตรวจจับได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำโดยติดตั้งครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วทั้งอาคาร

4.2 ระบบควบคุมควันไฟ (Smoke Control System)

ได้แก่ระบบอัดอากาศสำหรับบันไดหนีไฟภายในอาคาร โถงลิฟท์ดับเพลิง , ระบบป้องกันการแพร่กระจายควันและระบายควันสำหรับโถงเปิดโล่ง (Atrium) ,ระบบป้องกันการแพร่กระจายควันจากอุปกรณ์ระบบปรับอากาศและระบายอากาศ

5.ระบบดับเพลิง เช่น ท่อดับเพลิง เคมีดับเพลิง ระบบสปริงเกอร์

5.1 ระบบถังดับเพลิงมือถือ (Portable Fire Extinguisher)

ให้เหมาะกับสภาพเชื้อเพลิงในแต่ละพื้นที่และสามารถเข้าถึงได้ในระยะที่ไม่มากเกินไปที่กำหนดทั่วทั้งอาคาร

5.2 ระบบหัวกระจายน้ำอัตโนมัติ (Automatic Sprinkler System)

ติดตั้งครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วทั้งอาคารและควบคุมโซนแต่ละพื้นที่อย่างเหมาะสม

5.3 ระบบดับเพลิงอัตโนมัติพิเศษอื่นๆ

ติดตั้งในพื้นที่ที่ไม่สามารถติดตั้งระบบหัวกระจายน้ำอัตโนมัติ เช่น ระบบ Clean Agent , ระบบ CO2 , ระบบ Wet Chemical

5.4 ระบบท่อยืนและสายฉีดดับเพลิง (Standpipe and Hose System)

ติดตั้งกระจายทุกพื้นที่ทั่วอาคารในระยะที่สามารถฉีดน้ำดับเพลิงได้ทุกพื้นที่

5.5 ระบบเก็บสำรองน้ำดับเพลิง

และระบบสูบน้ำดับเพลิงที่สามารถจ่ายให้ระบบดับเพลิงทำงานได้เป็นเวลา อย่างน้อย 30-60 นาที

5.6 แผนปฏิบัติการดูแลและบำรุงรักษาอุปกรณ์และทดสอบระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัย

ทุกชนิด

6.แผนความปลอดภัยด้านอัคคีภัยขององค์กรระบุ

6.1 แผนอพยพผู้อยู่ในอาคารอย่างปลอดภัยเมื่อเกิดเพลิงไหม้หรือควัน

6.2 กระบวนการทดสอบทุกส่วนของแผนในรอบเวลา 12 เดือน

6.3

การให้ความรู้ที่จำเป็นแก่บุคลากรเพื่อให้สามารถปกป้องและอพยพผู้ช่วยอย่างได้ผลเมื่อมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้น

6.4 การมีส่วนร่วมของบุคลากรในการฝึกซ้อมความปลอดภัยจากอัคคีภัยอย่างน้อยปีละครั้ง

7.องค์กรจัดทำนโยบายและแผนเพื่อจำกัดการสูบบุหรี่

7.1 ไซท์กับผู้ช่วย ครอบครัว บุคลากร และผู้มาเยือน ทุกคน

7.2 ไม่ให้มีการสูบบุหรี่ในอาคารสถานที่ขององค์กร

หรือจำกัดให้มีการสูบบุหรี่เฉพาะในเขตที่จัดไว้ให้ซึ่งอยู่นอกพื้นที่การดูแลผู้ช่วยและมีการระบายอากาศสู่ภายนอก

แบบประเมินระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยสำหรับการค้นหาความอิสระเรื่อง

การศึกษามาตรฐานความปลอดภัยด้านอัคคีภัย เพื่อการรับรองมาตรฐานระดับสากล กรณีศึกษา

โรงพยาบาลเอกชนในอาคารสูง

แนวทางในการวิเคราะห์ผลกระทบและแก้ไขปรับปรุง

จากผลการประเมินอาคารในตามหัวข้อ 4.1

พบว่าอาคารมีข้อบกพร่องในเรื่องอัคคีภัยอยู่เพียงไม่กี่จุด ซึ่งสิ่งที่พบกับเป็นหัวข้อที่มีความสำคัญ ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของอาคาร โดยที่ถ้าไม่ได้รับการแก้ไขปรับปรุงหรือการเตรียมความพร้อมตาม

มาตรฐานการรับรอง JCI สำหรับโรงพยาบาล หัวข้อ FMS.7 (ความปลอดภัยด้านอัคคีภัย) เพื่อสร้างความมั่นใจว่าผู้ใช้อาคารทั้งหมดมีความปลอดภัยด้านอัคคีภัย คิวไฟ หรือภาวะฉุกเฉินอื่นๆ ในอาคารสถานที่โรงพยาบาล

ผู้ทำการศึกษาจึงนำข้อบกพร่องเหล่านี้มาวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง โดยแบ่งออกเป็นแนวทางปรับปรุงสำหรับข้อบกพร่องที่พบว่าอาคารทั้งที่ไม่ได้มีการออกแบบเป็นไปตามมาตรฐานสากล จากสมาคม NFPA ดังกล่าว

และมีแนวทางแก้ไขสำหรับข้อบกพร่องที่พบว่าอาคารได้มีการออกแบบเป็นไปตามข้อกำหนดใน มาตรฐาน NFPA แต่ขณะที่ทำการสำรวจประเมินจนพบว่าอยู่ในสภาพที่ไม่ผ่าน และ ผ่านแต่ใช้การไม่ได้ จนนำไปสู่การความปลอดภัยด้านอัคคีภัยแก่ผู้ป่วยและผู้ใช้อาคาร ตามมาตรฐานการรับรอง JCI สำหรับโรงพยาบาล

ผู้ทำการศึกษาได้วิเคราะห์แนวทางในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้ระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัย เป็นไปตามมาตรฐานระดับสากล ดังนี้

1 ข้อบกพร่องที่ไม่ผ่าน สรุปตามเกณฑ์มาตรฐาน NFPA

1. ข้อกำหนด : NFPA 101

การแบ่งกันแยกพื้นที่ใช้สอยอาคารเพื่อจำกัดผลกระทบจากควันไฟ (Subdivision of Building Space) ในพื้นที่ใช้สอยอาคารแต่ละชั้นของโรงพยาบาล หรือ

ส่วนที่เป็นสถานพยาบาลจะต้องมีการปิดล้อมพื้นที่ด้วยวัสดุกันควัน (Smoke Barrier)

ที่มีอัตราการทนไฟไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมงเพื่อให้พื้นที่ส่วนนั้นๆ มีขนาดไม่เกิน 2,100 ตารางเมตร และควบคุมระยะทางสัญจร ภายในพื้นที่นั้นไม่เกิน 61 เมตร (ข้อ 1.1 ตารางที่ 1/5)

สภาพ : การป้องกันรางเดินสายไฟและช่องงานระบบต่างๆ ไม่มีการติดตั้งวัสดุป้องกันไฟลามในช่องเปิดระหว่างพื้นผิวภายนอกทุกพื้นที่

วิเคราะห์ผลกระทบ : เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้เปลวไฟและ ควันไฟกระจายเข้าสู่พื้นที่ต่างได้ไปตามช่องงานระบบที่ต่อลมอย่างรวดเร็ว ไปทั่วทั้งอาคาร ทำให้คนบังการมองเห็นและสำลักควันของผู้อพยพ มีอันตรายถึงชีวิต

แนวทางปรับปรุง : การป้องกันรางเดินสายไฟและช่องงานระบบต่างๆ ให้ติดตั้งวัสดุป้องกันไฟลามในช่องเปิดระหว่างพื้นผิวภายในและภายนอก

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ : สาเหตุของการเสียชีวิตของผู้ใช้อาคารสูงระหว่างเกิดเหตุเพลิงไหม้ ส่วนใหญ่เกิดจากการสำลักควันไฟทำให้หายใจไม่ออก ดังนั้นการควบคุมควันไฟให้อยู่ในพื้นที่จำกัด เฉพาะบริเวณที่เกิดเหตุ และไม่ให้แพร่กระจายไปยังส่วนต่างๆของอาคาร เป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญมาก ทางอาคารต้องมีการพิจารณาคำเนิการปรับปรุงแก้ไข

2. ข้อกำหนด : NFPA101 โรงพยาบาล หรือ ส่วนที่เป็นสถานพยาบาล ต้องจัดให้มีทางหนีไฟแนวราบ (Horizontal Exit) พื้นที่ใช้สอยปลอดภัยจากเปลวไฟที่มีการปิดล้อมพื้นที่ด้วยวัสดุทนไฟ (Fire Barrier)

ที่มีอัตราการทนไฟไม่น้อยกว่า 2 ชั่วโมง
และมีทางหนีไฟที่สามารถอพยพคนภายในออกสู่นอกอาคารได้โดยตรงพร้อมทั้ง
พร้อมทั้งต้องมีอุปกรณ์ระบบ

วิเคราะห์ผลกระทบ: เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ทำให้ประตูไม่สามารถป้องกันเปลวไฟและควันไฟได้
จึงเกิดให้ควันไฟไหลเข้าสู่ของบันไดหนีไฟ เป็นอันตรายแก่ผู้ที่กำลังอพยพหนีไฟ และลามไปทั่วอาคาร

แนวทางปรับปรุง: ปรึกษาผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ในมาตรฐานการป้องกันอัคคีภัยฯ
เพื่อหาทางการกำหนดจุดป้องกัน และ วัสดุทนไฟ ตามความเหมาะสมและมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ: ของบันไดหนีไฟต้องอยู่ภายในผนังกันไฟ
และประตูหนีไฟต้องเป็นวัสดุที่ทนไฟ
และของบันไดหนีไฟต้องมีระบบควบคุมให้มีการป้องกันควันไฟเข้าสู่ของบันไดหนีไฟ
โดยใช้การถ่ายเทอากาศด้วยวิธีธรรมชาติ(มีช่องเปิดเพื่อรับลมจ่ายภายนอกอาคาร)
หรือติดตั้งระบบอัดอากาศภายในของบันไดหนีไฟ เพื่อให้ของบันไดหนีไฟมีความปลอดภัยในการอพยพ
เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

3. ข้อกำหนด : NFPA13 ระบบหัวกระจายน้ำอัตโนมัติ (Automatic Sprinkler System)
ติดตั้งครอบคลุมทุกพื้นที่ทั่วทั้งอาคารและควบคุมโซนแต่ละพื้นที่อย่างเหมาะสม

วิเคราะห์ผลกระทบ : ระบบ SPRINKLER SYSTEM

จะสามารถช่วยระงับหรือควบคุมการลุกลามของไฟได้จนกว่าเจ้าหน้าที่อาคารหรือพนักงานดับเพลิงจะเข้าถึง
พื้นที่เกิดเหตุเพลิงไหม้เพื่อระงับเพลิงไหม้ เมื่อไม่มีระบบ SPRINKLER ทำให้เพลิงจะลุกลามได้รวดเร็วกว่า
จนอาจทำให้เพลิงขนาดใหญ่เกินกว่าจะสามารถควบคุมและระงับเพลิงได้

แนวทางปรับปรุง : ทำการสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ ระบบ SPRINKLER SYSTEM
ในการติดตั้งเพิ่มเติมในอาคารเดิม โดยให้สามารถเชื่อมกับ ระบบ SPRINKLER จากอาคาร A

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ: ระบบดับเพลิงอัตโนมัติ(SPRINKLER SYSTEM)
ถือว่าเป็นระบบที่ช่วยระงับการเกิดเหตุเพลิงไหม้เบื้องต้นได้ ซึ่งสามารถลดความเสียหายที่เกิดขึ้นกับ
อาคาร

โดยเฉพาะในกรณีอาคารที่มีมูลค่าทางธุรกิจหรือทรัพย์สินภายในอาคารมีมูลค่าสูงและมีผู้ใช้อาคารเป็นจำ
นวนมาก มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีระบบป้องกันหรือระงับการเกิดเหตุเพลิงไหม้เบื้องต้น

ข้อบกพร่องที่ ผ่าน (ใช้การไม่ได้) สรุปตามเกณฑ์มาตรฐาน NFPA

1. ข้อกำหนด : NFPA101, NFPA80, NFPA5000 อาคารต้องมีการแบ่งส่วนพื้นที่ใช้สอย
โดยการกั้นแยกหรือปิดล้อมพื้นที่วัสดุทนไฟ (Compartmentation) สำหรับพื้นที่ปลอดภัย เช่น ทางหนีไฟ
พื้นที่เฉพาะที่มီးอันตราย และอย่างน้อยที่สุดต้อง กั้นแยกพื้นที่แต่ละชั้นออกจากกันโดยสมบูรณ์
หรือในกรณีมีช่องเปิดเชื่อมต่อระหว่างพื้นที่หลายชั้น เช่น โถง Atrium บันไดเลื่อน
จะต้องมีระบบหรือวิธีการปิดล้อมพื้นที่ช่องเปิดนั้นได้ในกรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้พร้อมทั้งระบบระบายควันออก
จากช่องเปิดนั้นด้วย (ข้อ 1.4 ตารางที่ 1/5)

2. ข้อกำหนด : NFPA90A, NFPA92B, NFPA96 ระบบควบคุมควันไฟ (Smoke Control
System) ได้แก่ระบบอัดอากาศสำหรับบันไดหนีไฟภายในอาคาร โถงลิฟท์ดับเพลิง ,

ระบบป้องกันการแพร่กระจายควันและระบายควันสำหรับโถงเปิดโล่ง (Atrium)

ระบบป้องกันการแพร่กระจายควันจากอุปกรณ์ระบบปรับอากาศและระบายอากาศ (ข้อ 4.2 ตารางที่ 3/5)

สภาพ: บริเวณฝ้าเพดานชั้นล่างตรง โถง Atrium

บันไดเลื่อนไม่มีแนวป้องกันการแพร่กระจายเปลวไฟและ ควันไฟ

วิเคราะห์ผลกระทบ : เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ ณ บริเวณชั้นล่าง เพลิงไหม้ก่อให้เกิดเปลวไฟ และควันไฟ โดยที่อันตรายที่สุดคือ ควันไฟที่สามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็วและควบคุมได้ยาก จนสามารถที่จะลอยไปที่ โถง Atrium บันไดเลื่อน ขึ้นสู่พื้นที่ชั้น 2 ทำให้บริเวณพื้นที่ชั้น 2 ได้รับอันตรายจากควันไฟ

แนวทางปรับปรุง : จะต้องที่การติดตั้งแผงป้องกันควันไฟโดยรอบช่องเปิดที่เพดาน โดยความลึกไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร ทำจากวัสดุที่ไม่ติดไฟและติดตั้ง หัวกระจายน้ำดับเพลิงโดยรอบช่องเปิด แต่ละหัวห่างไม่เกิน 1.80 เมตร และห่างจากแผงป้องกันควันไฟ ไม่เกิน 300 มิลลิเมตร (ไม่ให้ใช่เป็นเส้นทางหนีไฟ)

3. ข้อกำหนด: ทางไปสู่ทางออกหนีไฟ (Exit Access) ห้ามมีสิ่งกีดขวางทางออกหนีไฟ

วิเคราะห์ผลกระทบ: เส้นทางหนีไฟมีขนาดเล็กไม่สะดวกต่อการอพยพหนีไฟ ทำให้เกิดความแออัดบริเวณทางเข้าประตู ส่งผลต่อความเร็วในการหนีไฟที่ช้าลงซึ่งมีความเสี่ยงต่อชีวิตและทรัพย์สิน ก่อนเข้าสู่บันไดหนีไฟมีขนาดที่ 90 เซนติเมตร ซึ่งเพียงพอการอพยพ

แนวทางปรับปรุง: ปรับเปลี่ยนพื้นการใช้สอยให้ชัดเจนและห้ามมีสิ่งกีดขวางเส้นทางออกหนี

ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ: บริเวณโถงเปิดภายในอาคาร ต้องมีระบบป้องกันการแพร่กระจายควันไฟ โดยติดตั้งแผงป้องกันควันไฟส่วนบนที่ต่อกับโถงภายในอาคาร หรือออกแบบระบบระบายควันสู่ภายนอกอาคารในบริเวณโถงเปิดได้อย่างอัตโนมัติ เมื่อเกิดเหตุอัคคีภัย

แผนการจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัย

แนวทางการแก้ไขปรับปรุงที่นำเสนอในหัวข้อ 4.2 นั้น เป็นการปรับปรุงอาคาร ระบบและอุปกรณ์เท่านั้น

เพื่อให้อาคารเกิดความปลอดภัยด้านอัคคีภัยจำเป็นต้องมีการดำเนินการในอีกสองส่วนคือ การจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัย และการอบรมให้ความรู้แก่ผู้ใช้อาคาร

ผู้ทำการศึกษาจึงได้เสนอแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัยขึ้น เพื่อเป็นการรวบรวมองค์ประกอบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยและแผนที่เกี่ยวข้อง

แผนการจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัยถือเป็นสิ่งที่สำคัญเพราะ เป็นแผนซึ่งระบุรายละเอียดการดำเนินการ การป้องกันและระงับอัคคีภัยและการเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการเพื่อความปลอดภัยด้านอัคคีภัย

ทำให้มั่นใจได้ว่าอาคารมีความปลอดภัยต่อการเกิดเหตุอัคคีภัยอย่างเพียงพอ ทั้งเป็น การระงับเหตุ การบรรเทาและลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากอัคคีภัย จากการสำรวจและตรวจจะเห็นได้ว่าอาคารกรณีศึกษา

มีข้อบกพร่องและจุดเสี่ยงต่อการป้องกันอัคคีภัย ด้วยเหตุนี้แผนการจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ยิ่งทวีความสำคัญในการช่วยปรับปรุงและเพิ่มความปลอดภัยแก่ผู้ใช้อาคาร ซึ่งแนวทางในการจัดทำแผนการจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ประกอบด้วย แผนก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้, แผนขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้, แผนหลังเกิดเหตุเพลิงไหม้, ที่ผู้ทำการศึกษาได้จัดทำขึ้นนี้ ได้พัฒนาเพิ่มเติมจากแผนระดับอัคคีภัยเดิมของอาคาร

แผนก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้

1. แผนการรณรงค์ป้องกันอัคคีภัย

โรงพยาบาลจัดรณรงค์การป้องกันระดับอัคคีภัย และเคลื่อนย้ายผู้ป่วย ทั้งต่อพนักงาน และ ผู้ใช้บริการ

สำหรับผู้ให้บริการ

1 จัดทำแผ่นพับ วิธีปฏิบัติเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

แจกให้ผู้ป่วยทุกคนที่เข้ามาพักรักษาตัวในโรงพยาบาล

2 คิดแผนผังการหนีไปจากห้องพักรักษาตัวสู่อันตรังไฟ ในห้องพักรักษาตัวทุกห้อง

3 คิดแผนผังเส้นทางบันไดหนีไฟ บริเวณพื้นที่กลางทุกชั้น

สำหรับพนักงาน

1 มีการจัดนิทรรศการรณรงค์ฝึกซ้อมแผนดับเพลิงทุกปี

เพื่อให้พนักงานมีความรู้เข้าใจในเรื่องของแผนการดับเพลิง การเคลื่อนย้ายผู้ป่วย และการรู้จักอุปกรณ์ดับเพลิงประเภทต่างๆ

2

จัดการฝึกปฏิบัติการใช้อุปกรณ์ดับเพลิงทุกชนิดแก่พนักงานใหม่ครบ100%ปีละ1ครั้งซึ่งจะมีบันทึกการปฏิบัติ

3 จัดให้มีการซ้อมการปฏิบัติเฉพาะเจ้าหน้าที่ชุดเคลื่อนย้าย (Fire Rescue หรือ F.R)และหน่วยผจญเพลิงเบื้องต้น (Fire Fighter ย่อว่า F.F)เพื่อให้เจ้าหน้าที่ทั้ง 2

ชุดที่ได้รับมอบหมายเป็นตัวแทนจากทุกแผนก(โดยเฉพาะพนักงานขาย)มีความพร้อมและเห็นความสำคัญของการระงับอัคคีภัยและเคลื่อนย้ายผู้ป่วย

4

จัดการตรวจตราความเสี่ยงต่อเหตุเพลิงไหม้และตรวจความพร้อมในการปฏิบัติตามแผนย่อยของแต่ละแผนก โดยคณะกรรมการตรวจพื้นที่ 3 ตั้งตอปี

5 จัดทดสอบความรู้พนักงานใหม่ ปีละ 1

ครั้งเป็นมาตรฐานเพื่อให้พนักงานเตรียมพร้อมการปฏิบัติตามแผนต่างๆรวมทั้งทดสอบความรู้ความเข้าใจในหลักปฏิบัติเกี่ยวกับแผนหลักของโรงพยาบาล แผนย่อยของแผนก ตลอดจนอุปกรณ์เครื่องมือในการป้องกันอัคคีภัยทุกชนิด

แผนการฝึกอบรม

1 ผู้รับผิดชอบ

- 1.1 คณะกรรมการป้องกันและระงับอัคคีภัย และเคลื่อนย้ายผู้ช่วย
- 1.2 ผู้เขอาบรม
- 1.3.พนักงานใหม่ 100%
- 1.4พนักงานเก่า 10%

แผนการฝึกอบรมแบ่งออกเป็น 2 ส่วนซึ่งประกอบด้วย

แผนการฝึกอบรมภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติประจำปี

1 การอบรมการฝึกซ้อมดับเพลิงและระงับอัคคีภัยเบื้องต้น
โดยวิทยากรที่ได้รับรองกำหนดปีละครั้ง

2 On the job training (OJT)

แผนหลักและแผนย่อยของแผนเรื่องการป้องกันและระงับอัคคีภัยและเคลื่อนย้ายผู้ช่วยโดยหัวหน้าหน่วยงานปีละ 1 ครั้ง

3

การอบรมและผ่านการทดสอบการใช้อุปกรณ์ถังเคมีและผ่านการสอบความรู้เกี่ยวกับการดับเพลิงเบื้องต้นสำหรับพนักงานทุกคนปีละ 1 ครั้ง

4 แผนการซ้อมการป้องกันและระงับอัคคีภัย และเคลื่อนย้ายผู้ช่วย

การซ้อมการป้องกันและระงับอัคคีภัยและเคลื่อนย้ายผู้ช่วย กำหนดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
โดยใช้สถานการณ์จำลองและระบบต่างๆ เช่น สัญญาณ Fire Alarm , Smoke Detector , Heat Detector และ Sprinkle ไปพร้อมๆกัน

แผนการตรวจตรา

หน้าที่ผู้รับผิดชอบ ประกอบด้วย

1 ผู้บริหาร

แต่งตั้งและมอบหมายให้มีคณะกรรมการป้องกันและระงับอัคคีภัยและเคลื่อนย้ายผู้ช่วย เพื่อกำหนดและดำเนินการป้องกันและระงับอัคคีภัย เช่น การฝึกอบรม การตรวจสอบ

2 คณะกรรมการป้องกันและระงับอัคคีภัยและเคลื่อนย้ายผู้ช่วย

3. กำหนดรายละเอียดแผนป้องกัน และระงับอัคคีภัย

ตลอดจนจัดให้มีการอบรมและฝึกปฏิบัติ

4. กำหนดพื้นที่เสี่ยง/ล่อแหลมต่อการเกิดเพลิงไหม้

5. จัดหา ซ่อมบำรุง และตรวจสอบเครื่องดับเพลิง

และอุปกรณ์ดับเพลิงให้อยู่ในสภาพที่พร้อมต่อการใช้งานได้ตลอดเวลา

6. ดูแลและควบคุมการทำงานของผู้รับจ้างช่วง

หรือผู้รับเหมาจากภายนอกในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับอัคคีภัย

ติดตามตรวจสอบกิจกรรมต่างๆที่เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย

1 วางแผนระยะยาวเกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย เช่น
 ในเรื่องการติดตั้งระบบตรวจสอบสารไวไฟหรือควันไฟ
 ระบบดับเพลิงอัตโนมัติในจุดที่มีสารไวไฟหรือสารที่ติดไฟง่าย

2.

กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานให้ปลอดภัยจากอัคคีภัยกำหนดพื้นที่ควบคุมกระบวนการผลิตเครื่อง
 มือ เครื่องจักร และเทคโนโลยีใหม่ๆให้คำนึงถึงการเกิดอัคคีภัย

3. กำหนดระเบียบและการควบคุม ผู้รับจ้างช่วง
 หรือผู้รับเหมากายนอกที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการก่อเกิดไฟต่างๆ
 พนักงานแผนกรักษาความปลอดภัยโรงพยาบาล

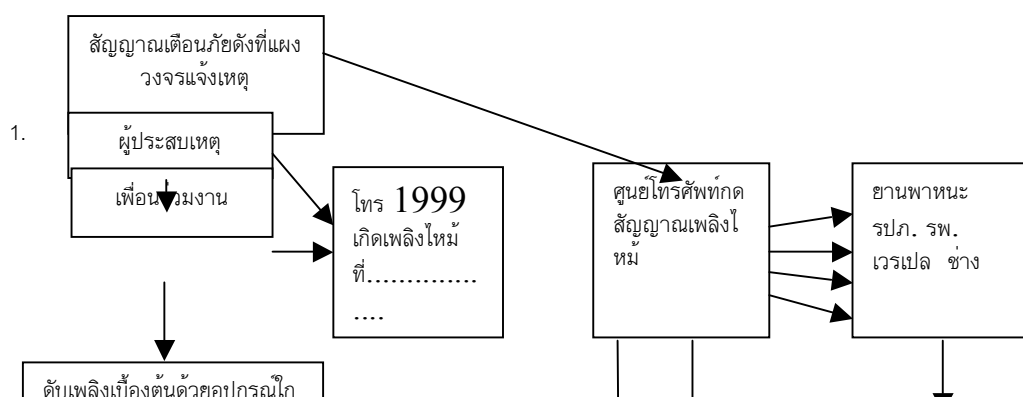
1. ตรวจสอบไม่ให้บุคคลภายนอกเข้าไปในสถานที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้
2. รมั้ดระวังการก่อวินาศภัยบริเวณที่เสี่ยงต่อการเกิดไฟไหม้
3. เมื่อพบเห็นสิ่งที้อาจก่อให้เกิดเพลิงไหม้ได้ ให้รีบรายงานต่อผู้บังคับบัญชา

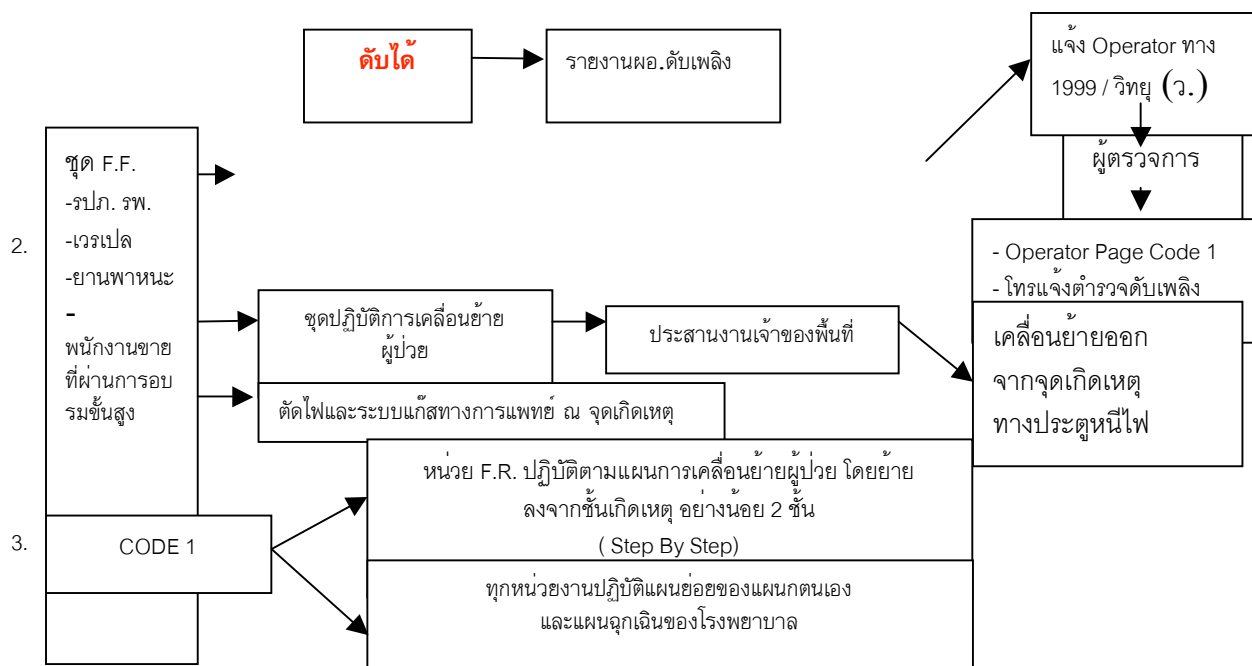
หรือผู้ตรวจการของโรงพยาบาลทันที

ดูแลตรวจตราถึงดับเพลิงทุกประเภทให้พร้อมใช้เป็นประจำ
 พนักงานช่าง

1 ประสานงานกับพนักงานในแผนกให้ช่วยกันดูแล
 และรักษาอุปกรณ์ทุกชนิดทั้งก่อนและหลังใช้งาน

2 กำหนดแผนและระยะเวลาการตรวจสอบระบบป้องกันอัคคีภัย
 และส่งแบบรายงานให้กับคณะกรรมการป้องกันและระงับอัคคีภัย และเคลื่อนย้ายผู้ป่วยปีละ 2 ครั้ง

สรุปผลการศึกษา

จากผลประเมินความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของโรงพยาบาลเอกชนในอาคารสูง อาคารได้มีการก่อสร้างใน ปีพ.ศ. 2529 และ พ.ศ. 2537 ทำให้มียังมีการใช้กฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้องของความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในท้องถิ่นในการออกแบบระบบอาคารทำให้ข้อกำหนดบางมาตรฐานไม่สอดคล้องความเป็นมาตรฐานสากลที่ยอมรับกันทั่วไป ดังนั้นการศึกษาครั้งนี้ได้นำ มาตรฐานการรับรอง JCI สำหรับโรงพยาบาล ที่ยังมีการให้โปรแกรม มาตรฐานการรับรอง (Accreditation) ของ JCI โดยอยู่บนพื้นฐานของกรอบมาตรฐานสากลสามารถปรับให้เหมาะสมกับความต้องการในท้องถิ่น โดยที่เมื่อมีกฎหมายของประเทศหรือท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับมาตรฐาน จะใช้ตามมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับ ให้ปฏิบัติตามข้อกำหนดที่สูงกว่าหรือเข้มงวดกว่า ดังนั้นผู้ทำการศึกษาจึงได้นำความมาตรฐานความปลอดภัยด้านอัคคีภัยระดับสากลที่ยอมรับกันทั่วโลก จาก สมาคม National Fire Protection Association, USA. (NFPA) เพื่อใช้ในการประเมินระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของอาคารกรณีศึกษา ครั้งนี้พบว่า มีข้อบกพร่องที่ไม่สอดคล้องไปในทิศทางข้อกำหนดตามเจตจำนง FMS.7 และ มาตรฐาน NFPA จำนวน 6 ข้อ

- 1.การป้องกันรางเดินสายไฟและช่องงานระบบต่างๆ ไม่มีการติดตั้งวัสดุป้องกันไฟลามในช่องเปิดระหว่างพื้นผิวภายนอกทุกพื้นที่

2. ประตูปันไคหนีไฟเป็นประตูบานเปิดถูกไฟกระชากใส่ ตัวบานเปิดและปิดไม่สนิท
3. บริเวณฝ้าเพดานชั้นล่าง โถง Atrium บันไคเลื่อนไม่มีแนวป้องกันการลุกลามเปลวไฟ
4. บริเวณฝ้าเพดานชั้นล่าง โถง Atrium บันไคเลื่อนไม่มีแนวป้องกันการแพร่กระจายควันไฟ
5. ไม่มีการติดตั้งระบบ SPRINKLER SYSTEM ที่อาคาร 1
6. มีสิ่งของมากมายวางขวางเส้นทางออกหนีไฟ

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงพบว่าข้อบกพร่อง ทั้ง 6 ข้อ โดยอาจมีระดับความรุนแรงจากอัคคีภัย สร้างความหายนะต่อชีวิตและทรัพย์สิน และจะไม่สอดคล้องกับเจตจำนงของมาตรฐานการรับรอง JCI สำหรับโรงพยาบาล หัวข้อ ความปลอดภัยด้านอัคคีภัย (FMS.7)

ที่ว่าเพื่อสร้างความมั่นใจว่าผู้ใช้สอยอาคารสถานที่ทั้งหมดมีความปลอดภัยจากอัคคีภัย ควันไฟ

หรือภาวะฉุกเฉินอื่นๆ ในอาคารสถานที่ และสามารถเชื่อมโยงกับองค์ประกอบ 3P's

ในการบริหารทรัพยากรอาคาร อันประกอบด้วย สถานที่ (Place) ทำหน้าที่ตอบสนองและ สนับสนุน กิจกรรมองค์กร (Process) และผู้ปฏิบัติงานขององค์กร (People) ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

การอภิปรายผล

จากกรณีศึกษาเหตุการณ์เพลิงไหม้ ทั้ง 2 กรณี อาคารสำนักงานและโรงแรม 37 ชั้นกับ อาคารโรงพยาบาล 9 ชั้น ประเทศอินเดีย มีสาเหตุมาจากการประมาท ของเจ้าของอาคาร ผู้ที่ดูแลอาคาร หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

มีการออกแบบและก่อสร้างที่ไม่สอดคล้องกับมาตรฐานความปลอดภัยด้านอัคคีภัยระดับสากล แล้วเมื่อทำการก่อสร้างแล้วเสร็จ ยังขาดการดูแล ตรวจสอบ และทดสอบ วัสดุอุปกรณ์ระบบป้องกันอัคคีภัย รวมถึงวางแผนในภาวะฉุกเฉินการเตรียมความพร้อมในการซ้อมการระงับเหตุและการอพยพหนีไฟ

เจตนาของมาตรฐานการรับรอง JCI สำหรับโรงพยาบาล

ที่ว่าเพื่อสร้างความมั่นใจว่าผู้ใช้สอยอาคารสถานที่ทั้งหมดมีความปลอดภัยจากอัคคีภัย ควันไฟ

หรือภาวะฉุกเฉินอื่นๆในอาคารสถานที่

ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้จัดทำแบบตรวจสอบระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยขึ้นเป็นตรวจสอบเบื้องต้น

โดยใช้มาตรฐานจากสถาบัน NFPA เป็น ข้อกำหนดในกระบวนการ Check list

ถือว่าเป็นมาตรฐานความปลอดภัยด้านอัคคีภัยที่ยอมรับกันทั่วโลก ใช้ศึกษาตั้งแต่เริ่มการออกแบบอาคาร จนตลอดอาคารสร้างเสร็จ ก็ยังสามารถนำมา ซึ่งการตรวจสอบกรณีศึกษาครั้งนี้

เพื่อมิให้เกิดแบบเหตุการณ์เพลิงไหม้อาคาร กรณีที่ 2 ที่เป็นลักษณะประเภทเดียวกัน

เป็นทำให้ผู้ป่วยสูญเสียชีวิตจำนวนมาก

ผลการตรวจสอบความปลอดภัยด้านอัคคีภัยของอาคารกรณีศึกษา พบข้อบกพร่องทั้งหมด 6 รายการ จากรายการที่ทำการสำรวจทั้งหมด 31 รายการ โดยเป็นสภาพที่ “ไม่ผ่าน”ตามเกณฑ์มาตรฐาน NFPA 3 รายการ และที่ “ผ่าน ใช้การไม่ได้” 3 รายการ

เมื่อได้ทำการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้

ซึ่งจากเหตุการณ์เพลิงไหม้อาคารกรณีศึกษา มีลักษณะเดียวกันที่พบข้อบกพร่องจากข้างต้น

จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการแก้ไขปรับปรุงและเตรียมพร้อมรับมือเหตุอัคคีภัย ตาม FMS.7

ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยมาตรฐานการรับรอง JCI สำหรับโรงพยาบาล เพื่อมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงขึ้น องค์กรและผู้รับผิดชอบในการบริหารทรัพยากรอาคารจึงควรมีการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

และจัดทำแผนการจัดการความปลอดภัยด้านอัคคีภัย
เพื่อเป็นแผนในการดำเนินการด้านการป้องกันอัคคีภัยและเคลื่อนย้ายผู้ป่วย
ให้เกิดผลอย่างสมบูรณ์สูงสุดตลอดชีวิตและทรัพย์สินของผู้ใช้อาคาร

ข้อเสนอแนะ

การศึกษานี้ทำให้ทราบถึงข้อบกพร่องต่างๆ
และผลกระทบที่อาจทำให้เกิดความเสียหายขึ้นได้เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ ซึ่งผู้จัดการอาคาร
หรือผู้เกี่ยวข้องในอาคารนั้น ควรมีการศึกษาเพิ่มเติม
หรือขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันอัคคีภัยเพื่อนำไปวิเคราะห์ผลกระทบและศึกษาแนวทางแก้ไข
ขที่ถูกต้องและเหมาะสมควบคู่ไปกับแนวทางด้านต่างๆที่เกี่ยวข้องตามมาตรฐานการรับรอง JCI
สำหรับโรงพยาบาล

ในมาตรฐานการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกและความปลอดภัยหัวข้อความปลอดภัยด้านอัคคีภัย
สำหรับการศึกษารั้งต่อไปเพื่อให้ได้ซึ่งข้อบกพร่องในการศึกษาข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น
โดยทำการศึกษาลงในรายละเอียดแต่ละ CODEมาตรฐาน NFPA ที่ระบุข้างต้น
เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพพร้อมการใช้งานสูงสุดและลดความเสี่ยงการเกิดเหตุเพลิงไหม้
ที่มีผลต่อผู้ใช้อาคารให้มีความมั่นใจในการเข้าหรืออยู่ภายในอาคาร
ซึ่งเป็นตามเจตนาของมาตรฐานการรับรอง JCI สำหรับโรงพยาบาล

บรรณานุกรม

กระทรวงมหาดไทย. (2535). กฎกระทรวง.(ฉบับที่ 33).

กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน กระทรวงพลังงาน,
คู่มือพัฒนาบุคลากรด้านการอนุรักษ์พลังงานในอาคารประเภทโรงพยาบาล. หน้า 2-1

Joint Commission International, *มาตรฐานการรับรอง JCI*. (2010).

สำหรับโรงพยาบาลฉบับภาษาไทยใช้สำหรับฝึกอบรมภายในโรงพยาบาลเท่านั้น, ฉบับเรียบเรียงครั้งที่
๔.(หน้า 240-243).

ดร.เสรีชัย โชติพานิช, *การบริหารทรัพยากรกายภาพ หลักการและทฤษฎี (Facility Management : Principles and Theories)*, หน้า 64.

ฐานันต์ วชิรศักดิ์ชัย (2553), *การประเมินความปลอดภัยด้านอัคคีภัยในอาคารกรณีศึกษา อาคารสถานศึกษา 14 ชั้น*, วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารทรัพยากรอาคาร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย

ในพระบรมราชูปถัมภ์(2551).*มาตรฐานการป้องกันอัคคีภัย*, (พิมพ์ปรับปรุงครั้งที่ 1 กันยายน).

วิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์,(2551)

คู่มือเทคนิคการตรวจสอบอาคารเพื่อความปลอดภัย. (พิมพ์ปรับปรุงครั้งที่ 1). หน้า 161-284.

NFPA National Fire Protection Association USA., www.nfpa.org/codelist